

DE PLATE

Tijdschrift van de Oostendse Heemkundige Kring, V.Z.W. "DE PLATE"

Verantwoordelijke uitgever : O. VILAIN

Rogierlaan, 38, bus 11

8400 OOSTENDE

5de jaargang, nr 8, april-augustus 1976

Daar dit nummer het laatste is vóór de zomer (we vervolgen met nr 9 in de maand september) zijn we, voornamelijk door de hoge posttarieven, gedwongen de activiteiten voor de drie volgende maanden op deze bladzijde samen te vatten. Een raad, NOTEER ZORGVULDIG DE DATA EN HOUDT ZE VRIJ.

=====
=====

A. APRILACTIVITEIT.

Uitnodiging

Het bestuur van de Heemkundige Kring "DE PLATE" heeft de eer en het genoegen U uit te nodigen op de voordracht met dia's die doorgaat op

dinsdag 27 april 1976

te 20u30 in de lokalen van de V.V.F. Oostende, Dr. Colensstraat, 6 te Oostende. Het onderwerp :

DE BOUW VAN EEN HOUTEN VISSERSSCHIP

De spreker : Jan DREESEN

Wat eens een bedrijvigheid was die men in bijna elke kustgemeente aantrof, is sedert vele jaren tot de wereld van de folklore gaan behoren. Toch doet het ons moderne mensen nog goed een beeld te krijgen van hoe met veel handwerk en vakmanschap vroeger een houten vissersschip werd gebouwd. Hoe dit in zijn werk gaat, werd met veel geduld door de secretaris van de kring opgenomen in een van de weinige plaatsen van Europa waar nog houten vissersvaartuigen gebouwd worden (- ook voor niet lang meer -). Stuk na stuk ziet U hoe onder de handen van twee scheepstimmerlieden en enkele leerjongens een schip van om en bij de 25 meter gebouwd wordt. De bouwwijze verschilt weinig met die welke eertijds op onze kust werd gebruikt. Na de voordracht volgt een bespreking in verband met de oude scheepsbouwtechnieken.

B. GOUWDAG VAN HET WESTVLAAMS VERBOND VOOR HEEMKUNDE.

De jaarlijkse gowdag zal dit jaar plaats grijpen te POPERINGE op zaterdag 24 april 1976 in samenwerking met de kring voor Heemkunde "Aan de Schreve".

Degenen die de gowdag willen bijwonen dienen vóór 17 april ingeschreven te zijn door storting op rek. nr 000-1059945-26 van "Aan de Schreve" L. Blondeelstraat, 4, 8970 Poperinge, de som van 225 F. met middagmaal, 25 F. zonder middagmaal.

De samenkomst gaat door in de Conferentiezaal van het Stedelijk Zwembad "De Kouter", Bruggestraat, Poperinge.

C. MEI-ACTIVITEIT.

Uitnodiging

In deze meimaand hebben wij de eer en het genoegen U uit te nodigen op de voordracht met dia's die doorgaat op :

dinsdag 25 mei 1976

te 20u30 in de lokalen van de V.V.F. Oostende, Dr. Colensstraat, 6, Oostende. Het onderwerp :

ANTIEKE MEUBELS IN HET BRUGSE

De spreker : de heer A. LOWIJCK

De heer LOWIJCK is een bekend heemkundige uit het Brugse. Als bestuurslid van ons gewestverbond en als hoofd- en eindredacteur van het heemtijdschrift "Ons Heem" is hij kenner van de vis, in casu hier de prachtige antieke meubels die nog in het bezit zijn van de vele oude Brugse families. In onze tijd waarin de antiekwariaatswinkels als paddestoelen uit de grond schieten en alles en nog meer als "oeden antiek" aan de man gebracht kunnen we een verruiming van onze kennis op het gebied van oude meubels best gebruiken. Een avond die niet mag gemist worden.

D. JUNI-ACTIVITEIT.

En alvorens met vakantie te gaan willen we toch nog even samen op stap gaan en nodigen we U allen uit op onze studiereis die zal doorgaan op

zondag 13 juni 1976

Dit jaar gaan we oost uit. Vanuit Oostende trekken we het polderland-schap door, met zijn vele weinig gekende details. Over Zuienkerke gaat het naar de monumentale schuur van TER DOEST. Hierna volgt een bezoek aan het Poldermuseum van Heist. In Oostkerke maken we kennis met onze zustervereniging Sint-Guthago en we besluiten met een bezoek aan Damme.

Inschrijvingen te zenden aan de secretaris J.B. Dreesen, Rode Kruisstraat, 4, 8400 Oostende vóór 1 juni 1976. Details in verband met de reis, de voeding en de prijzen zullen ter gelegener tijd aan de inschrijvers overgemaakt worden. Ook niet leden zijn van harte welkom. Om de tocht te kunnen organiseren moeten we op minstens 40 inschrijvingen kunnen rekenen.

J.B. Dreesen

OPENINGSDAGEN VAN HET HEEMKUNDIG MUSEUM.

Paasverlof : van zaterdag 3 tot en met zondag 25 april van 10 tot 12 uur en van 15 tot 17 uur. (De dinsdagen niet).

Pinksterverlof : van zaterdag 5 juni tot en met maandag 7 juni.

Zomerverlof : van zaterdag 26 juni tot en met maandag 20 september.

Alsook iedere andere zaterdagochtend van 10 tot 12 uur.

G.V.

KAREL JONCKHEERE 70.

Op 9 april 1906 werd Karel Jonckheere geboren. "De Plate" houdt er aan hem ter gelegenheid van zijn 70ste verjaardag van harte geluk te wensen en zoals men met Nieuwjaar zegt "en nog vele jaren Karel!". Bij de presentatie van de film Karel Jonckheere op 25 maart j.l. in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel was Jonckheere voor een in massa opgekomen publiek (circa 1400) weer op zijn best.

"Ik ben gelukkig 70 te worden, dan is men weer de jongste van de zeventigers en niet meer de oudste van de zestigers".

"Ik beleef veel plezier aan mijn dood. Men laat mij de keus. De burge-meester van Rijmenam biedt mij een plaats op het ereperk van mijn huidige woonplaats, Oostende vindt dat ik die eenzame James Ensor, bij wie ik destijds iedere derde woensdagnamiddag van de maand op bezoek ging, op het kerkhof te Mariakerke moest gaan gezelschap houden. Eens schreef ik dat ik wenste dat mijn dode lichaam verder door de golven zou gedreven worden, waardoor men een zeemansbegrafenis wil in het vooruitzicht stellen en tenslotte is er een rijke dokter welke een belegging deed in 9 kunstenaarsgraven te Mont-Saint-Aubert en die meent dat ik hem het genoeg niet kan ontzeggen om daar begraven te worden". Vermits U terug de jongste zijt, Waarde Stadsgenoot, LAAT ZE ALLEMAAL ZO LANG MOGELIJK WACHTEN !

O.V.

BELANGRIJK BERICHT VANWEGE DE OPSTELRAAD VAN "ONS HEEM".

Er wordt ter kennis gebracht dat voor de dertigste jaargang (1976) van "Ons Heem" twee speciale afleveringen worden voorzien. Het tweede nummer zal aan Heemtaal gewijd zijn en het vijfde nummer zal handelen over Snoepgoed. Bijdragen en sprokkelingen voor deze thematische nummers worden ingewacht bij Verbondsvoorzitter drs. T.J. Gerits, Abdijstraat, 1, 3281 Averbode.

Inmiddels wordt ook gewerkt aan speciale afleveringen, die gewijd zullen zijn aan Volksmeubelen (inzendingen : Eindopsteller A. Lowyck, Lege Weg 20, 8200 Brugge 2 - Sint-Andries) en aan Bijenteelt, honig en kaarsen (inzendingen : Verbondsvoorzitter drs. J.T. Gerits, Abdijstraat, 1, 3281 Averbode.

TE NOTEREN PUBLICATIES.

De Vereniging voor Vreemdelingenverkeer te Koksijde heeft een reeks brochures gepubliceerd die zowel de heemkundige als de toerist kunnen interesseren.

Deze kunnen besteld worden door storting van het overeenkomstig bedrag op de P.R. van de V.V.V., Gemeentehuis, 8460 Koksijde, n.

000-0089650-22. Zijn verschenen :

Houtland I autoroute	30 F.
Koksijdse veldwachters 1799-1974 :	30 F.
Koksijde kust-, strand- & paardevisserij :	30 F.
Eerste kennismaking met strand te Koksijde:	30 F.
Plantengroei in de Koksijdse Doornpanne :	30 F.
Koksijde, van zilvermeeuw tot wielewaal :	30 F.
De IJslandvaarders van de westkust	50 F.

O.V.

DE OOSTENDSE OESTERBANKEN IN DE TWEEDE HELFT VAN DE 18e EEUW.

Enkele tijd geleden werd mijn aandacht gewekt door een artikel van Mevrouw Hilda Coppejans-Desmedt, thans Departementshoofd van het Algemeen Rijksarchief, over "De Oesterbanken van Oostende. Een voorbeeld van economische interventie-politiek in de 18e eeuw" ; (in : Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis, dl 29, 1951, blz. 496-512). Haar studie is boeiend en oorspronkelijk, want gebaseerd op materiaal uit het archief van de Raad van Financiën, bewaard in het Algemeen Rijksarchief te Brussel. Enkele uittreksels zullen onze lezers spoedig overtuigen :

(...) Tot in 1765 was men in de Oostenrijkse Nederlanden voor de aankoop van oesters uitsluitend op de vreemde aangewezen. Het waren hoofdzakelijk Zeeuwse, en in mindere mate Engelse en Franse oesterkwekers, die hier als leveranciers optraden. Toen reeds mocht het verbruik van bovengenoemd voedingsproduct in onze gewesten aanzienlijk heten (...). Het moet dus geenszins verwondering baren, dat enkele particulieren uit de Oostenrijkse Nederlanden, die het uitbaten van de oesterbanken naar het voorbeeld van de Zeeuwse ondernemers, als een zeer winstgevend bedrijf hadden leren kennen, het plan opvatten dergelijke kwekerijen op onze kust aan te leggen (...)

Enkele kapitaalkrachtige personen uit Gent brachten een vennootschap tot stand, met als directeur van de onderneming een oud zeekapitein, een zekere Constantijn Clays. Vanaf dat ogenblik stond de vennootschap bekend onder de benaming "Constantijn Clays en Compagnie". Op 1 mei 1765 sloten zij met Jacques van Zuylen, heer van Garsbeke, als eerste commies van de Sint-Catharinapolder bij Oostende, een pacht af, waarbij hun een oppervlakte van 1327 roeden, hetzij ongeveer 2 ha. grond in de onmiddellijke nabijheid van Oostende in cijns werd gegeven (...)

De kleine oesters werden in Engeland, meer bepaald te Colchester aangekocht en met visserssloepjes naar Oostende overgebracht. Daar werden ze in de banken geplaatst tot ze volgroeid en dus geschikt waren voor het verbruik (...). De Raad van Financiën kende op 1 juli 1765 aan de maatschappij een exclusief octrooi voor de duur van vijftien jaar toe (...)

Aanvankelijk bedroeg de voortbrengst 150 à 160 tonnen per week (...). De oesters afkomstig van haar kwekerij werden zowel in Vlaanderen als in Brabant, Luxemburg, Luik, Loreinen, ja zelfs tot in het gebied van Trier, de Opper-Palts, Mainz en Straatsburg verkocht...

Ziedaar enkele grepen uit het begin van het artikel. Wie het verder verloop wil kennen, wordt verwezen naar de tekst in bovengenoemd tijdschrift.

E. Smissaert

AANVULLINGEN OP DE BIJDRAGE VAN E. DE TAEYE OVER "DE BUSKRUIT-
ONTPLOFFING TE OOSTENDE OP 19 SEPTEMBER 1826" (Ostendiana II, 1975)

Op blz. 121 citeert E. DE TAEYE :

"Het grootste gedeelte van het ontploffingsmateriaal nam een zuidoostelijke richting, zodat de stad van veel uitslaande puinstukken gespaard bleef".

Als aanvulling wil ik nog de legende vermelden die de Oostendenaars lieten "circuleren" :

"Op dag ogenblik (van de ontploffing) wierd O.L.Vrouw gezien boven het "poudermagazyn" zeggen de eenen, anderen zeggen dat ze gezien werd in de poorten van het magazijn, haren moederlijken mantel openhoudende, al dan kant van de stad, om de stad te bevrijden van geheel vernietigd te worden".

De overlevering werd lange tijd overgeheveld van generatie op generatie en men vergat er nooit bij te vertellen dat het echt waar was want "het kwam van menschen die zegden dat zijn O.L.Vrouw met hun eigen oogen gezien hadden". Dit alles als we de tekst van de brief van Cr. MENEGHEER, gericht aan de Zeer Eerweerde Heer Kanonik A. DUCLOS mogen geloven (1).

V. DE MONTMORENCY schreef in het jaar 1881 een korte tekst over het voornoemd gebeuren. (2). Het geheel dient met een korreltje zout genomen te worden. De aanvangslijn stemt reeds tot nadenken wat betreft de echtheid van het stuk. Wij citeren :

"Dat is hier geene legende of uitvindsel. Ik heb het mijnen vader hooren vertellen, die het gezien had". Zijn vader was soldaat en stond op de dag van het gebeuren schildwacht aan de poort van het "poudermagazijn". Om tien uren werd hij afgelost door een "wapenmakker". Tien minuten later was hij bezig zijn "kapote" voor het venster in het wachthuis op te rollen, toen hij eensklaps een "vervaarlijken slag hoorde", "de ruiten van het wachthuis vloogen in stukken, en de glasscherven in vaders aangezicht. Of hij keek !". Vervolgens maakte hij zijn eerste gevolgtrekkingen : "Men denkt dat de officier, die dienst deed in het magazijn, omgekocht voor eene groote somme geld, door vijanden der Hollandsche regeering, het pouder zal in brand gesteken hebben".

- Wat wij hier wel wensen op te merken is dat de "Ollanders" niet in het hart gedragen werden door de Oostendenaars, met uitzondering van een "kleine minoriteit welke orangistisch gezind was -.

Dit zal later n.l. op 30 september 1830 toen de Hollanders Oostende ontruimden, duidelijk naar voor komen.

Wat gebeurde er nu met de schildwacht die "vader soldaat" afgelost had ? "Die werd wel vijfhonderd meters ver gesmeten en daar tegen eene poort verbrijzeld". De fourier die op het ogenblik van het gebeuren in de kazerne (aan het zuideinde gelegen) samen was met een sergeant, beleefde een waar wonder. Hij werd met schrikkelijk geweld door het zware dak geslingerd, en wel tweehonderd stappen vandaar, nedergezet - dat is het rechte woord - zonder ook het minste letsel bekomen te hebben" !

(1) Brief opgemaakt te Oostende, den 26 september 1886. (Rond den Heerd, 1886, p. 355)

(2) Eene ontploffing (Rond den Heerd, 1881, p. 396-397)

- ... "De fourier, een Hollandsche protestant, geloofde echt aan een wonder. "Ik heb onder den mantel van Onze-Lieve-Vrouw gezeten en zij heeft mij beschermd vertelde hij met aandoening, en dit geloof was bij hem zoo sterk, dat hij zich liet dopen, en een voorbeeldig christen wierd".

De sergeant kwam er slechter van af : "Die werd verpletterd en zijn lichaam in stukken getrokken, als had het in de raderen eener machine gezeten". Denk nu niet dat de kous hiermede af is.

"Een zieke soldaat, lag op eenigen afstand van het magazijn, langs de vesting op eenen bank te slapen (sic). Een zware steen ploft met een groot geweld op de zitplank neder, en de soldaat ... is verpletterd, meent gij ? Neen ! Door een alleraardigst toeval, rolt de man van de plank naar beneden de vesting, ongedeed ! Maar het scheelde ook weinig of hij kwam van den drop in den regen ; want hij was bijna in het water gerold. De plank was door het geweld van den val van den steen, bijna twee voet'n diep in de aarde "gepraamd".

Ik zegde daar zoeven een zieke soldaat, inderdaad, zegt vader, de vent had voordien hevig de koorts, en nu was zij verdwenen !

- ... "De kapitein had ook al een aardig geval ! Wie zou er op zulke stonden, al niet eens in verlegenheid geraten. Een kapitein gelijk een ander ! Nu, de "epaulettendrager" zat uit tijdverdrijf, of uit simpel vermaak, ik weet het niet heel juist, te visschen. Hij hoort den ver-vaarlijken slag, keert hem om en ziet eene wolk steenen op hem afkomen. Bliksemsnel bukt hij ! ... en dat is zijne redding. De steenen ploffen voor zijne voeten in het water. Of hij een weinig bespat werd en zei vader niet, doch men zal wel geene redevoering houden, om het tegen-deel te bewijzen.

Volgens de schrijver waren de meeste officieren "Ollanders" en de Belgen "simpele soldaten".

Dat het aantal slachtoffers betrekkelijk klein was in vergelijking met de kracht van de ontploffing wijdt de schrijver aan het toeval dat "de soldaten juist gedaan hadden met hun soep in de kazerne te eten". Als men nagaat dat de ontploffing even na 10 uur gebeurde, dan valt toch direkt op, het ongewoon tijdstip van de dag om soepbedeling te houden. Wat ons echter meer interesseert is wat er met de soldaten gebeurde, doch hier laat onze vriend V. DE MONTMORENCY ons in het duister. Wanneer wij onderstaande passage uit het vervolg lichten dan kunnen onze brave soldaten niet ver van de plaats van het onheil geweest zijn als men het op de afstanden, welke men op het "Hazegras" diende af te leggen.

"Op het Hazegras, een goed kwart uurs (sic) van de plaats van de ramp, stond en staat nog eene zoutkeet waarvan de zware gewelven "geborsten" waren door den slag. En 'k geloove die scheuringen zijn in de gewelven nog te zien".

Of vader DE MONTMORENCY waarlijk "schildwacht" gestaan heeft voor het "poudermagazijn" blijft een open vraag, maar dat het geheel een aardig stukje "soldatenjargon" is welke hij zijn zoon opdiste, daar twijfelt zeker niemand aan. Wat betreft de slachtoffers konden wij onderstaande teksten terug vinden, voortkomende uit "den Kerkregister van Oostende".

.../...

21 Septembris 1826 (Sepultus est)
cum missa quivam est.

1. Bernardus MULDER, filius Heurici Rotterdamus et Maria Elisabethse Morkel obiit 19 Septembris aetate 49 Annorum, hic miles et sequentes occisi sunt explosione terrigili pulveris bellici 11 Septembris hujus hac in urbe. 21 cum missa quivam miles.
Bernaert MULDER, sergeant 3e bataillon 6e afdeling Infanterie.
2. Petrus MORELS, filius Josepli ex Thieghem et Mariae Josephae Vandenberghe, occisus est 19 hujus aetat 22 ann. et 8 mensium. 21 cum missa quivam miles.
Pieter MORELS, fuselier 3e bataillon, 6e afdeeling Infanterie.
3. Josephus DE LAET ex Melsele, filius Pauli et Joanne Franciseae Vleminck occisus est 19 hujus aetat 29 ann 21 quidam miles.
Joseph DE LAET, fuselier 3de bataillon, 6e afdeeling Infanterie.
4. Josephus Leopoldus GEERAERT ex Roosebeke, filius Caroli et Barbarae Theresiae Thorre, occisus est 19 hujus medio undecimae ante merid aetat 26 ann et fere 9 mensium 21 quidam miles.
Joseph GEERAERT, kannonier.
5. Petrus NAGLER ex Oberkempfen (... van Aberkempten) in Austriaca, filius Johannis et Mariae Lagnen occisus 19 hujus aetat 37 annorum et 2 mensium 21 quidam miles.
Petrus NAGLER, fuselier, 3de bataillon, 6e Afdeeling Infanterie.

Schipper

MONUMENTENZORG.

In de reeks monografieën "Leefmilieu nu", (Uitgeverij De Nederlandsche Boekhandel. Prijs 395 F.), verscheen een belangrijke studie over "Monumentenzorg" geschreven door Ir. Arch. A. De Naeyer.

Naast de historiek van de Monumentenzorg, komen in de talrijke hoofdstukken heel wat aspecten aan bod die de heemkundigen, gezien het boek in zeer vlotte stijl is geschreven, met de grootste interesse zullen lezen, zoals de "Algemene principes uit de theorie van de monumentenzorg" en de "Juridische aspecten van de monumentenzorg".

De indeling die de auteur maakt over de verschillende waarden die elk monument vertegenwoordigt lijkt mij zeer interessant : a) De wetenschappelijke waarde ; b) De esthetische waarde ; c) De maatschappelijke waarde ; d) Utilitaire en economische waarde ; e) Bijkomende waarden bij de historische stedelijke landschappen.

Hij vestigt ook de aandacht op het feit dat Nederland spoedig ingezien heeft dat het ook zogenaamd "jonge" monumenten moest klasseren (uit de periode 1900-1940). De auteur haalt op blz. 93 een passage aan uit het werk van John Ruskin : "Seven lamps of architecture" dat in 1943 verscheen. Wij nemen dit eens ter bezinning over :

"Het kunstwerk en dus ook de monumenten, behoren deels aan hen die ze gebouwd hebben, en deels aan alle generaties die ze na ons zullen aanschouwen. De doden hebben er nog hun rechten op en wij hebben niet het recht om hetgeen overschiet van hun verwezenlijkingen te vernielen... Wijzelf zijn vrij datgene wat wij gebouwd hebben weer af te breken, maar dat wat andere mensen geschapen hebben ten koste van hun kracht, rijkdom, leven, behoort hun toe. Hun rechten verdwijnen niet met hun dood."

O.V.

CULINAIRE FOLKLORE - TOTJES EN TOTTEN.

Het is opvallend hoe in de laatste jaren de TOTJES en de TOTTEN om zo zeggens van de KAAI verdwenen zijn. Vroeger werden deze delicatessen bijna uitsluitend in zee gedroogd. Tegenwoordig gebeurt dit (meestal enkel nog op bestelling vertelde men mij in een Nieuwpoortse visdrogerij) door middel van ventilatoren. Nog een illusie die we armer zijn. Wat men te Oostende TOTJES noemt zijn in feite gedroogde wijtingen. Gedroogde TOTTEN daarentegen zijn kleine schelvisjes van een maat die men te Oostende "van drie in een kilo" noemt (de soort vis die in het Antwerpse BRAADSCHELVIS heet).

De Oostendenaar heeft een voorkeur voor TOTJES, terwijl de TOTTEN eerder aan de "vremde-étrangers" of op kermissen aan de man worden gebracht (tot zelfs ver in land want zo wordt bijvoorbeeld te Gent en te Merelbeke een gedroogde tot een KABONUS genoemd.)

Goed gedroogde TOTJES zijn keihard en worden door rasechte Oostendenaars met een scherp zeemansmes afgepulkt en in kleine dunne reepjes verorberd. Dit stelt natuurlijk problemen voor mensen met een vals gebit. Om hen deze delicatessie niet te ontzeggen, kan men de TOTJES 's avonds in een vochtige doek draaien. 's Anderendaags zijn ze dan zacht genoeg om ook door mensen met een dentaire handicap genuttigd te kunnen worden.

Opgetekend in de Lentemaand van het 1976 uit de mond van mensen die het konden weten.

J.B. Dreesen

NOG OVER OVENKOEKEN.

In aansluiting met de bijdrage van Jan Dreesen over ovenkoeken, verschenen in "De Plate" van januari '76, herinner ik me nog hoe deze door de Middelkerkse "hoveniers" gebakken werden.

Deze koeken werden in de "bakoven" of het "ovenkot", welke totaal afzonderlijk van het boerderijtje gebouwd was, tesamen met het brood gebakken.

Naast het brood bakte men in blikken patelen soms ook nog koekebrood. De ovenkoeken bakte men meestal op vraag van de kinderen, die deze met smout besmeerd 's avonds opaten.

De bakking gebeurde op "bakkerskolen" (houtskool). De ovenstenen moesten rooskleurig zijn. Het brood werd er uitgehaald met een "loete-ijzer". De as van de houtskool verwijderde men met een "ovenpale".

Zoals ik hoger zegde had het ovenkot geen rechtstreekse verbinding met het woonhuis. Daarom gebruikte men het soms ook om er het eten voor de varkens in te koken of de vuile was in af te koken.

De Duitsers lieten gedurende de laatste Wereldoorlog al deze gebouwen die dicht bij de duinen stonden afbreken. Toen de hoveniers ze na de oorlog heropbouwden, was er van de bakoven geen spraak meer, want zij bakten niet meer zelf hun brood. De oorlog had deze huiselijke traditie doen verdwijnen. En aldus ook de naar gebrand houtsmakende ovenkoek.

A. Vilain-Everaert

Het "BOSJE" = Ons "BOSJE".

Tijdens een verblijf te Oostende in de zomer van 1885 kregen de ideeën van Leopold II in verband met een groot openbaar park te Oostende vaste vorm. In brieven aan de minister Beernaert, een geboren Oostendenaar, en de burgemeester van Oostende zette hij zijn zienswijze hierover uiteen. Door zijn tussenkomst kreeg de stad 27 hectaren gronden, die gelegen waren tussen de spoorweg en het kanaal naar Brugge, van de Staat ten geschenke op voorwaarde dat ze zouden gebruikt worden voor een stadspark.

De werken, die onmiddellijk na de schenking werden aangevat, naar de plannen van architect "KEILIG" werden in de zomer van 1892 beëindigd. Het park kreeg de naam van de koningin "MARIA-HENDRIKA".

Onder impuls van Leopold II had de stad ondertussen, meestal op stadsgronden, de Koninginnelaan doorgetrokken van het Maria-Hendrikapark naar de Zeedijk (tot aan de Koninklijke Villa).

In 1895 verkreeg Leopold II nogmaals dat de staat 12,5 hectaren staatsgronden aan de stad schonk om het park te vergroten. De koning voegde hierbij een tiental hectaren die hij persoonlijk had aangekocht en aan de stad overdroeg met het doel het park nog te verruimen. Hierdoor was het Maria-Hendrikapark aangegroeid tot ongeveer 50 hectaren, een prachtig geheel dat door heel wat steden benijd werd.

Ondanks het feit dat de gronden voor het park geschonken werden kostten de werken toch nog altijd aan de stad een kleine 430.000 F. waarin Leopold II echter achteraf uit eigen zak voor 150.000 F. tussenkwam. Tussen de twee wereldoorlogen groeide en bloeide het "BOSJE" dat het een aard was. Het maakt de trots uit van de Oostendse gemeenschap.

Tijdens Wereldoorlog II kaptten de Duitsers zomaar eventjes 16.000 vol-groeide bomen uit het Maria-Hendrikapark, die ze gebruikten voor hun Rommelasperges op onze kust. Door de goede zorgen van de beplantingsdienst werd dit verlies echter na de oorlog door nieuwe aanplantingen zoveel mogelijk goedge maakt.

In de vijftiger jaren werd een eerste aanslag gepleegd op de gronden van het Bosje. Langs de dreef met een zeer typische volksnaam werden een reeks villa's gebouwd. Deze bouwwoede werd voortgezet met de verkaveling van de "Soldatenberg". En geleidelijk werd aan de oppervlakte van het Bosje geknaagd. Men plaatste de nieuwe watertoren middenin, asfalteerde banen en wegels, betonnerde de dijken van de vijvertjes en gaf toelating tot oprichting van, enkele, o, zo kleine gebouwtjes, die achteraf dan te klein bleken te zijn en vergroot moeten worden.

Op dit ogenblik blijven er van de 50 oorspronkelijke hectaren nog 24 over,

Hierbij rekenen wij dan ook nog als park de reeks villa's die aan de Zuidoostkant langs de voordien niet genoemde maar befaamde Vrijerswegeltje werden gebouwd. Momenteel wordt het Bosje voornamelijk aan de Noorderkant bedreigd.

Hier wordt door de uitbater van de inrichting aldaar op een stelselmatige wijze het zogenoemde eilandje van alle groen ontdaan. Hopelijk wordt door het stadsbestuur het nodige gedaan om aan deze verwoesting een einde te stellen en verplicht zij de verantwoordelijken tot herstelling van de schade.

Laat ons dit hopen, want ondanks de ligging aan zee blijft het Bosje net als het Leopoldpark en het Wellingtonterrein een long voor onze stad.

J.B. Dreesen

HET "BOSJE,, = ons "BOSJE,,

OESTERPUTTEN TE OOSTENDE.

In verband met artikels verschenen in het 6de en 7de nummer van "De Plate", zou ik graag hiernavolgende rectificaties naar voren brengen.

Allereerst n.a.v. François Musin. Het "Pavillon des Dunes" lag niet zoals N. Hostyn en R.H. beweren aan de westzijde van de havengeul maar wel aan de westkant van de stad, op de huidige Albert I Promenade, op de gronden van het vóóroorlogse "Splendid Hotel".

Hier had de kunstschilder François Musin op 8 juni 1852 een stuk duingrond van 13.168 m² vanwege het Ministerie van Openbare Werken in concessie gekregen, waarop hij in hetzelfde jaar het eerste houten paviljoen liet oprichten dat aan het westerstrand werd gebouwd. Dit eerste hotelrestaurant werd reeds in 1852 in huur genomen en uitgebaat door Constant Beerblock. Ik twijfel er sterk aan dat Fr. Musin er woonde, vermits hij eind 1852 reeds te Brussel was gedomicilieerd.

Bij de grote stadsvernieuwing van 1875-1880 werd dit paviljoen in 1877 door een Brusselse handelaar Emile De Pachtere opgekocht, die in 1879 het gebouw liet afbreken.

De verwarring bij de localisatie van het "Pavillon des Dunes" spruit wellicht voort uit het feit dat er aan de westzijde van de geul ook een paviljoen en oesterput Musin bestond van 1848 tot 1885. Dit paviljoen werd echter nooit uitgebaat door de kunstschilder maar wel door zijn vader en later door zijn broer, Auguste.

Vader François Constant Musin stond te Oostende bekend als "particulier" en als "apprêteur de poissoniers". In 1832 begon hij aan de oesterteelt in de grachten van het hoornwerk op de oostkant van de geul. Op 5 juni 1846 kon hij vanwege de Belgische Staat een terrein van 3.812 m² in huur krijgen op de westkant van de geul. Hier legde hij in 1848 een oesterpark aan en richtte hij een restaurant op.

Beide lagen echter niet zoals R.H. het beweert "nabij de oude vuurtoren". Zij waren genesteld tegen een naar het westen inspringende bocht van de Kanonnendijk, achter een late dekkingswal die nagenoeg tussen het verlengde van de Langestraat en de Nieuwstraat aan de huidige Visserskaai inlag.

Na de dood van zijn vader in 1849 liet François Musin zijn aandeel in het bedrijf over aan zijn broer, Auguste, die het geheel als hotelier ging beheren. Zijn broer, Eugène, kandidaat-notaris te Oostende verkocht op 21/1/1857 zijn aandeel in dit eigendom aan de schatrijke brouwer, Gabriel Jean.

Bij de stadsontmanteling in 1867 werd theoretisch een einde gesteld aan de grondconcessie verleend in 1846. Tevens werden plannen ingediend, om de kanonnendijk recht te trekken tussen de oude vuurtoren en het nieuw dok aan de Visserskaai, om, op of bij de oesterput Musin een zwemschool of thermencomplex te bouwen. Auguste Musin kwam te sterven. De uitbating van het bedrijf viel stil. Het restaurant werd bouwvallig, de oesterput slibte op. Marie van Glabbeke, Weduwe van Auguste Musin verkocht dan ook op 5 augustus 1875 het haar nog toebehorende aandeel aan Edouard Jean. Zo kwam het ganse bedrijf in het bezit aan de familie Jean. De benaming werd gewijzigd. Van nu af aan sprak men van de "oesterput Jean". Edouard Jean liet het geheel wat opknappen. Door het rechttrekken van de kanonnendijk, het vervangen van het gammel geworden "geneverbrugje" door een

.../...

dijk naar het westerhoofd in 1881 werd de oesterput Jean meer en meer geïsoleerd. Bij de uitbreidingswerken van de open visserskom naar het noorden in 1885-1886 verdween dit overbekend stemmig Oostends hoekje definitief uit het stadsbeeld.

OESTERPUTTEN IN OOSTENDE (nr. 7, pag. 7).

Het is heel natuurlijk dat de oesterputten Royon-Hertoghe niet meer in 1902 werden vermeld, vermits deze niet meer bestonden. De Heer Halewijck verwijst trouwens zelf in zijn artikel op de verkoop van deze bedrijfsgronden aan Leopold II in 1895.

Het geheel van deze uitbating waarbij naast de oesterput ook een houten paviljoen, het "Pavillon du Rhin" of "Hotel du Rhin" moet gerekend worden lag te paard op de huidige Parijsstraat die bij K.B. van 17 januari 1898 werd aangelegd door het oesterpark dat in april 1898 werd afgebroken en gedempt.

Daniel FARASYN

- - - - -
DE GESCHIEDENIS HERHAALT ZICH IN DE KABELJAUWOORLOG.

De Engelse vissers zijn op dit ogenblik voor de zoveelste maal verontwaardigd dat IJsland zijn territoriale wateren, ter bescherming van de visstapel, uitbreidt en roepen de bescherming in van de Navy tegen de IJslandse onverlaten.

In het begin der zestiende eeuw hadden de Hollanders mondeling toelating bekomen om tot op 28 mijl afstand van de monding van de Firth of Edinburg te vissen, wat ze ook deden.

Dit verdriette evenwel King James V die oorlogsschepen stuurde om de Hollandse vissers het vissen op deze plaats te ontzeggen.

Er werden zodanig veel Hollanders aangehouden dat King James V een groot vat vulde met hun koppen en dit naar Holland stuurde, waarbij hij eerst zorgvuldig de namen van de vissers met een kaartje op hun hoofd liet aanbrenge.

(uit een oud Engels handschrift, aangehaald door Mackenzie in "History of the Outer Hebrides", 1903).

Dat was nog wat anders dan de netten doorvaren zoals de IJslandse visserijwachtschepen nu doen.

J.H.K.

- - - - -
ERRATA.

In het vorig nummer slopen een paar storende fouten, o.a. het Museum dat natuurlijk met Pasen open is in april i.p.v. maart.

In verband met het Fort Napoleon lezen we dat de Franse keizer in 1903 havenhoofden liet oprichten, wat natuurlijk 1803 moet zijn en bij het artikel over het "Bootje in den Hof" moeten we de naam A. Vandermeulen-Demeester lezen en niet A. Vermeulen-Demeester.

Tenslotte moet Kinsjasja als geen juiste spelling aanzien worden, wel Kinshasa.

O.V.

NOG OVER DE MUSIN'S.

Vanwege de Heer Walter DEBROCK, Voorzitter van de Vrije Universiteit te Brussel, ontvingen wij volgend vriendelijk schrijven :

"In verband met de artikels over Musin in "De Plate", wens ik U te melden dat ik onlangs op de Oude Markt te Brussel een geïllustreerd boekje kocht getiteld : "La pêche nationale belge", 16 planches coloriées avec texte explicatif, par François Musin et Auguste Musin, artistes-peintres, uitgegeven bij Société anonyme de Litho-Peinture, 9, rue du Boulet, Bruxelles, zonder datum.

Het werkje richt zich tot de kinderen, met een niet getekend "avant-propos" en een commentaar "Nos pêcheurs et nos poissons à travers les ages", getekend door Karel Sneevoet. De gekleurde platen geven visserij-methoden aan en tevens tabellen met vissen en schelpen, telkens met commentaar. Op de achterzijde van het boekje staat een publiciteit afgedrukt met als tekst : "La pêche nationale belge", 10 grands tableaux coloriés (mesurant 85 centimètres X 62 centimètres), avec texte explicatif par MM. François & Auguste Musin, artistes-peintres. Prix : 50 Fr. Zowel het boekje als die platen schijnen mij bestemd te zijn geweest voor schoolgebruik.

NATUURBESCHERMING.

Er roert iets in Europa. Langzaam maar zeker. Zo hoorden we voor een paar weken in de dagelijkse commentaar van Cartier op Radio Luxemburg over de milieubescherming of er eens geen dag zal komen dat men ook de zonsondergang zal moeten klasseren. Met de ongelooflijke wanorde (in dat geval in Frankrijk) van de hoogbouw in de meest liefvallige streken rondom de steden heeft men betondezen zien verschijnen die al het poëtisch van de kim, de horizon, de ondergaande zon wegneemt.

Thans in in België -voor de eerste maal- bij Koninklijk Besluit (Staatsblad van 24 maart 1976) een lijst verschenen van beschermde in het wild groeiende plantesoorten. In deze lijst treffen we aan : zeewinde (liseron des dunes), blauwe zeedistel (panicaut dez dunes), strandduizendguldenkruid (erythrée du littoral), zeekraal (salicornes), enz. Deze lijst omvat 74 in het wild groeiende planten die door de niets ontziende mens met totale uitroeiing worden bedreigd. Denken we maar even aan de blauwe zeedistel (of duinedistel) die door de dagjestoeristen afgeknakt worden om ze mee te nemen, maar dan ergens op de parerings van de Koninklijke Baan weggeworpen liggen.

O.V.

HOEVENROUTE.

Vergeet niet geregeld een namiddagje in uw eigen streek door te brengen. Neem dan eens rustig de Hoevenroute, U zult het zich niet beklagen ! De wegaanduiding, via de zeshoekige signalisatieplaten is zeer duidelijk. U kunt in het Officieel Bureau voor Toerisme, Wapenplein, Oostende gratis een keurige beschrijving van de reisroute verkrijgen.

O.V.

VOORSTEL VAN DECREET TOT BESCHERMING VAN DE NAMEN VAN DE
OPENBARE WEGEN.

In de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap werd door Volksvertegenwoordiger Alfons LARIDON op 14/11/73 een voorstel tot bescherming van de straatnamen ingediend.

Wij vinden het oprecht de moeite de eerste paragrafen uit de toelichting hier over te nemen :

"De wet beschermt sommige categorieën van eigennamen namelijk die van personen.

De familienaam is in beginsel onveranderlijk. De wet laat de Koning slechts toe hem te veranderen op aanvraag van de belanghebbende en mits een rechtmatig en ernstig motief wordt aangevoerd.

Maar de geografische namen genieten niet allemaal een dergelijke bescherming. Terwijl de namen betreffende het reliëf en die van de waterlopen uiterst vast zijn en de gemeentenamen geen moeilijkheden opleveren, is er toch een categorie die ons inziens dient gereguleerd te worden : die betreffende openbare wegen.

Het geven van namen aan nieuwe straten levert geen moeilijkheden op.

Alhoewel die namen niet altijd juist gekozen zijn, is er geen reden om aan de gemeenten sommige verplichtingen dienaangaande op te leggen.

Dit is niet het geval wanneer aan een bestaande straat een nieuwe naam gegeven wordt. Die nieuwe naam is dikwijls die van een plaatselijke grootheid, welke misschien na enkele generaties zal vergeten zijn. Ons inziens beschikken de gemeenten over ander middelen om dergelijke personen niet te vergeten : een standbeeld, een herdenkingsplakket, enz. De namen van de openbare wegen zouden slechts wegens uitzonderlijke redenen gewijzigd mogen worden. Verschillende argumenten van ongelijke waarde pleiten voor die stabiliteit.

Niettegenstaande zijn banaliteit, kan een naam soms helpen zich te lokaliseren (b.v. Kerkstraat, Torhoutsesteenweg, ...). Een belangrijker argument is dat de inwoners de oude naam gewoon zijn. De naamsverandering kan ook moeilijkheden met zich meebrengen, b.v. in kadastrale en hypothecaire aangelegenheden. Die verwarring kan tientallen jaren duren. Een laatste vaststelling is dat een belangrijk gedeelte van de geschiedenis van de gemeente in de straatnamen weerspiegeld wordt. Daarbij zijn sommige namen van belang voor de studie van het dialect of de taalkunde. Daar waar de Commissie voor Monumenten en Landschappen zeer nauwgezet over de stenen herinneringen van het verleden waakt, is het nodig dat ook de straatnamen, in feite taalkundige "monumenten", tegen ieder "vandalisme" worden beschermd".

"De Plate" meent te weten dat dit voorstel reeds in een Commissie is besproken geworden en dat het er naar uitziet dat binnenkort dit zeer noodzakelijk decreet er door zal kunnen gehaald worden.

O.V.

- - - - -
HET LOODSWEZEN.

Het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge publiceerde in het nr 1-2 (1975) van zijn tijdschrift een zeer belangrijke studie "Brugge en de organisatie van het loodswezen in het Zwin op het einde van de 15de eeuw." door Roger Degryse, (blz. 61-130). Te verkrijgen mits storting van 300 F. op Postrek. nr. 1079439 van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge.

O.V.

DE KONINKLIJKE GALERIJEN.

In "L'Echo d'Ostende" van 22.7.1936 troffen we een artikel aan over de Koninklijke Galerijen. We vertalen uit dit opmerkelijk stukje enkele passussen zo getrouw mogelijk.

"Sinds geruime tijd werd de noodzakelijkheid van de galerijen niet beter aangetoond dan gedurende de laatste weken. Dit ingevolge het zeer slechte weer welke over Europa heerst en waaraan onze badstad niet ontsnapte. Het succes van deze galerijen is zo groot dat op sommige dagen alle banken over de ganse lengte bezet zijn en we vragen ons af wat Oostende zou zijn moest het dit mooie geschenk moeten missen dat koning Leopold ons schonk, maar ook wat hij vandaag zou zeggen moest hij zien in welke staat onze galerijen nu verkeren !".

"Onze galerijen zijn niet onderhouden, de banken zijn vuil en zonder verf, sommige ruiten sinds maanden gebroken zijn nog niet vervangen...".

"Indien dit blijft duren, de galerijen zullen binnenkort niets meer te kort hebben om aan een vervallen paleis te gelijken...".

Na nog een scherpe aanval op Ostend Thermal eindigt dit artikel met de volgende zin :

"De twee groene hoekjes ten oosten en ten westen van de Thermen moeten eveneens ter beschikking van het publiek blijven en men zou nooit enige constructie van welke aard ook mogen toelaten, zelfs geen Lido, die evenwel op de braakliggende gronden tegenover de Thermen zou kunnen aangelegd worden".

Dat was in 1936 ! En nu 40 jaar later ?

O.V.

GELEZEN IN "NEPTUNUS".

In het maartnummer van het zeer voortreffelijk tweemaandelijks maritiem tijdschrift "Neptunus" lazen we de boeiende heemkundige bijdrage "Bede-vaartplaatsen van de Vlaamse vissers en zeelui" door W. Debrock, voorzitter van de Marine Academie van België. Deze vooral voor onze kust zeer interessante bijdrage zal door talrijke van onze leden, die W. Debrock's voordracht over dit onderwerp welke hij in oktober 1975 voor "De Plate" hield met vreugde begroet worden. Enkelen hadden immers graag over de tekst van deze voordracht beschikt. Zij kunnen dit doen mits 40 F. te storten op rek. nr 001-0263740-73 van Neptunus/Oostende met vermelding maartnr Neptunus. Wie een jaarabonnement 1976 (6 nrs) verlangt stort 200 F.

In hetzelfde tijdschrift treffen we ook geregeld woorden aan i.v.m. de zeemanstaal. Deze reeks onder de titel "Woorden uit de zeemanskist" is samengesteld door J.B. Dreesen.

O.V.

PRENTKAARTEN.

De gewone oude prentkaarten, zelfs van vóór 1914, zoals het Kursaal, het strand, enz., kosten gemiddeld 10 à 20 F. in gespecialiseerde cartofiele handelszaken.

Thematieke onderwerpen kosten heel wat meer, zo zagen we te Brussel een prentkaart met Olieslagers naast zijn vliegtuig achteraan het Palace-Hotel voor dewelke men 400 F. vroeg. Te Gent verkocht men voor 100 F. een prentkaart van de Oude Werf.

O.V.

BEWUSTWORDING ... EEN VERWITTIGING AAN DE POLITICI ?

Er is zeker iets aan het veranderen in de publieke opinie. Meer en meer worden de mensen gesensibiliseerd door de natuurschending en de onverantwoorde afbraakwoede. Dit konden we vaststellen in de maandelijksse rubriek "Wie is wie in Oostende" die in "De Kinkhoorn" wordt gepubliceerd. De aan bod komende personen krijgen naast hun biografische vragen ook een vraag gesteld : "Wat zou U graag hebben dat te Oostende gebeurt ?".

We zijn zo vrij enkele antwoorden te noteren :

- Hubert BAETE, Directeur Rijksinstituut voor Technisch Onderwijs te De Panne : "Dat Oostende bewaard wordt. Dat wat meer dan 50 jaar oud is zo maar niet neergetrokken wordt om afschuwelijke flatgebouwen zonder enige esthetische waarde op te richten".
- Omer VILAIN, Stadsbibliothecaris : "Dat men stopt met van Oostende de betonstad van de Noordzee te maken, want ecologie is niet enkel de lucht die men inademt. Dat de Koninklijke Galerijen niet verder verwaarloosd zouden worden en dat de belofte het gebouw te laten klasseren eindelijk zou doorgedreven worden".
- Octaaf DEFOOR, Voorzitter van West-Vlaanderens Toneelbond : "Dat Oostende met zijn meer dan 70.000 inwoners en zijn internationale faam, zo spoedig mogelijk opnieuw een volwaardige schouwburg moge bezitten. Het mag er gerust een zijn als deze die voor enkele jaren de plaats heeft moeten ruimen voor een torengedouw en die een der beste schouwburgen was van het land."
- Godelieve DEPOORTER-DE COSTER, gemeenteraadslid : "Stop aan de hoogbouw en behoud van onze duinen. Meer groen en meer duinen".
- Roland DESNERCK, leraar en auteur : "Het behouden van wat aan vroeger herinnert, het behouden en uitbreiden van de duinen ... geen hoogbouw in het centrum...".
- Jozef KLAUSING, Zeevisserijdeskundige : "Dat men ophoudt met de onverantwoorde afbraak en smakeloze "wildbouw" waarbij men zelfs de natuur niet ontziet. Hierdoor verliest de stad haar silhouet en gaat ze lijken op tientallen andere steden in de wereld. De toeristen ontvluchten hun betonnen woestenijen om wat anders te zien ...".
- Theo VANHAVERBEKE, sportmanager : "Oostende is mijn stad en ik hou er veel van. Jammer dat er zoveel kemels van gebouwen de voorgaande en schone vervangen hebben ...".
- Raoul SERVAIS, Professor in animeerkunst en kineast : "Dat bij alle beslissingen van urbanistische aard of daar waar het stadsbeeld enigszins geïmpliceerd wordt niet alleen politieke mandatarissen, bouwpromotors en technokraten alle beslissingen nemen maar dat ook belangloze en kunstzinnige personen erbij betrokken worden. Dit zou verhinderen dat Oostende verder aftakelt en alle eigenschappen vertoont van een zeer onpersoonlijke stad.

.../...

Men heeft niet voldoende de oude gebouwen weten te appreciëren en wat de oorlog of de particuliere belangen hebben vernield is vervangen geweest door de meest anarchistische (in de pejoratieve zin van het woord) en ongeïnspireerde hedendaagse architectuur. (Het postkantoor van de geniale Gaston Eyselinck is één van de zeer zeldzame uitzonderingen).

Het optrekken van het olumpisch zwembad gekneld tussen het Thermaal Instituut, de Koninklijke gaanderijen en het Koninklijk domein is een onvergeeflijke idiotie.

Het optrekken van torens zoals het Europacentrum, dat buiten alle menselijke proporties valt, heeft definitief de harmonieuze silhouet van het stadscentrum geschaad.

De problemen van stadsschoon zouden kollektief moeten aangepakt worden. Partikuliere eigenaars zouden moeten geïnformeerd en gesensibiliseerd worden door een campagne. De stad zou financieel moeten tussenkomen bij elke verfraaiing van oude gevels. (Tenzij dit reeds voorzien is, hetgeen ik sterk betwijfel).

Er zijn gelukkig nog enkele straten met "fin de siècle" huizen gaaf gebleven. Meestal vormen zij een stijlvol harmonieus geheel maar met een te grote verscheidenheid van materiaal of kleur. Een konsekvente aanwending van kleur zou die straten niet enkel oprissen maar tevens een stijlvol en origineel geheel bezorgen. De niet al te mooie maar toch typische neogotische huizen van het Ernst Feysplein zouden bvb. een zeer aantrekkelijk geheel kunnen vormen moesten zij geschilderd worden zoals sommige Victoriaanse straten van Londen of de Renaissancegevels aan de Amsterdamse grachten.

Hier te Oostende, zoals trouwens in vele andere Belgische gemeenten, denken wij en handelen wij op een ondoordachte, egoïstische en individualistische manier : zonder eerbied voor het verleden en zonder verantwoordelijkheidszin voor de toekomst. Wij missen op een acute manier alle zin voor grootsheid en schoonheid en zeker alle verbeeldingskracht".

Nota van "De Plate" : We denken dat alle commentaar overbodig is.

O.V.

FRANS-VLAAMS JAARBOEKJE.

Het 9de Frans-Vlaams jaarboekje (1976) is van de pers gekomen. Uit de inhoud een paar opvallende bijdragen : De IJslandvaart in beide Westhoeken IV, Volksgeloof en IJslandvaart, Siermotieven in smeedijzer, Bereidingswijze van zalf voor het helen van zelteplekken bij vissers, enz. Deze uitgave van "Bachten de Kupe" v.z.w. is te bestellen mits storting van 135 F. op rek. 000-0935948-92 van Bert Bijnens, Dirk Boutsiaan, 8, 8460 Sint-Idesbald-Koksijde.

O.V.

DOOLHOFBILJART ?

In een Oostends blad van in het begin van deze eeuw lezen we een reclame voor een doolhofbiljart. Wie kan ons juist zeggen wat dit was ? We menen te weten dat dit toch een Russische biljart (biljart russe) zou zijn geweest.

O.V.

SOMS ONTDEKT MEN EIGENAARDIGE GESCHIEDENISSEN.

De Duinenweg was een straat (volgens kadaster 1884 "Chemin n° 1"), die vanuit Middelkerke kwam en gelegen achter de duinen (zeer normaal!) op grondgebied Oostende toekwam ter hoogte van de "Berdekoten" (gelegen tussen Petit Paris en Leopold I-plein). Om de juiste ligging te bepalen op het tegenwoordig stadsplan (moet men met een korreltje zout nemen) gebruik ik de tegenwoordige namen :

- Duinenstraat (vroeger Duinenweg - enige zichtbare oorspronkelijke weg tot aan Dorpstraat) ;
- Duinenstraat (vroegere Raversydestraat tot Troonstraat) ;
- Raversydestraat (oversteken over vroeger Albertus Rondplein - nu Troonstraat naar) ;
- Wielingenstraat (waar ik het verder over heb) ;
- Niet zichtbaar lopend tussen(ASO) Stedelijk sportstadium en Media-center dwars door het Hippodroom en uitkomende aan de Wellingtonstraat;
- Wellingtonstraat en Warschaustraat in richting Leopold I-plein.

Waar ik het eigenlijk over wil hebben is de huidige WIELINGENSTRAAT. Het is een eindje straat tussen de Leopold Van Tyghemstraat en de Aartshertogstraat. Dit stukje noemde vroeger dus ook Duinenstraat (of -weg ?). Op een bepaalde dag was er een voorstel het ISABELLASTRAAT te noemen (1970). In overweging van de historie van de Aartshertogen Albrecht en Isabella. Helaas dit vond geen goedkeuring en het werd met klank VOETBALSTRAAT (zie officiële straatnaamlijst 1 januari 1971). Maar wie wil er nu in een straat met zo'n benaming wonen en prompt veranderde men de naam in de Gemeenteraad van 25 juni 1971 in de tegenwoordige benaming WIELINGENSTRAAT. De VOETBALSTRAAT mag dus als de snelst "gesneuvelde" straatnaam (176 dagen oud !) in de Oostendse historie genaamd worden.

Simon IPPEL

CAMBRIDGE.

Een typische handelswijk "The Kite" dreigde in Cambridge totaal verloren te gaan. De manier waarop de Engeleen dit probleem hebben aangepakt baart bewondering. Pers, radio en televisie werden ingezet en een groep lovenswaardige urbanisten deden dit werk met Britse flegma.

Een geïllustreerd rapport werd in dit verband uitgegeven (prijs 1 £ te storten op rek. van J. Hefford, Secretary Kite Community Action, 17 Christchurch Street, Cambridge England).

Het rapport eindigt met volgende aanbeveling : "We willen in gelijkwaardige gevallen actiegroepen waarschuwen geen hulp van de overheid te aanvaarden, voor zij algemeen als de stem van de te verdedigen gemeenschap worden erkend. Het is van vitaal belang voor actiegroepen niet met een bepaalde politieke partij vereenzelvigd te worden".

O.V.

ROUWBERICHT.

We vernemen met droefheid het overlijden van Mevr. A. Brouckxon, echtgenote van ons lid en medewerker Eduard VANALDERWEIRELDT.

"De Plate" biedt aan Wardje en zijn familie haar oprechtste bliken van deelneming aan.

TOERISTISCHE GIDS VOOR DE BELGISCHE KUST.

Het duo Jan Lambin en Ludo Van Lint hebben zopas een enigszins bijzondere "Toeristische gids voor de Belgische kust" laten verschijnen. Het bijzondere vindt men reeds in de ondertitel : "Een blootnuchtere maar verbruikersgerichte milieuvriendelijke en activerende vakantie-gids voor heel de Vlaamse kust".

Naast de gebruikelijke toeristische informatie betreffende al onze kustgemeenten treft men er ook een tamelijk uitgebreide historische, sociale, maar vooral economische studie aan over het kusttoerisme (\pm 100 blz.). We mogen niet zeggen dat de auteurs zich niet weinig inspannen hebben om er iets levend van te maken, maar we schrikken toch wel als we o.a. over Oostende lezen :

"Veruit het belangrijkste bedrijf is de U.C.B. de "Union Chimique Belge". Het bedrijf produceert o.a. detergent en kunstmeststoffen en stelt ongeveer 750 personen te werk. Het veroorzaakte de voorbije jaren luchtvervuiling zodat de stad Oostende verplicht was het bedrijf een saneringsprogramma op te leggen, wat niet belet dat er in 1975 een nieuw onderzoek liep naar mogelijke fluorneerslag" (blz. 210).

"Op de dijk van Oostende werden zoals overal aan de kust de villa's door hoogbouw vervangen. Oostende meende zelfs met enkele supergebouwen te moeten uitpakken zoals het Europacentrum met vierendertig verdiepingen dat een symbool is van macht en de invloed van de bouwpromotoren in dit land". (blz. 210).

"In de Paasdagen komen veel Britse jongeren in Oostende stoer doen, wat al eens aanleiding geeft tot nachtelijk lawaai..." (blz. 211).

"Europacentrum : telt vierendertig verdiepingen en mits betaling kan je van op de bovenste verdieping over Oostende uitkijken. Een prestigegebouw dat het silhouet van de stad ontsiert en waarvoor de typische "fin-de-siècle"-schouwburg moest worden afgebroken !" (blz. 216).

"Nachtraven hoef ik iets te vertellen over de Oostendse Montmartrewijk waar veel dames licht en veel jongens zwaar op de hand zijn en waar af en toe geheibeld wordt. Je kunt er dansen, eten, drinken, strip-tease kijken... om iets te noemen". (blz. 222).

Deze "super-realistische gids" is uitgegeven door De Nederlandsche Boekhandel. Kostprijs 295 F.

O.V.

HUGO THOEN.

In de overdrukkenreeks "Westvlaamse archeologica", uitgegeven door de Vereniging voor oudheidkundige bodemonderzoek in West-Vlaanderen is de studie van Dr. Hugo Thoen : "Iron age and roman salt-making sites on the Belgian Coast" verschenen.

Na het succes bij de voordracht van Dr. Thoen in "De Plate" zullen sommige leden zich deze overdruk wensen aan te schaffen. Deze is te verkrijgen in het Heemkundig Museum.

O.V.

VLIETINCK.

Er zijn nog enkele exemplaren over van de herdruk "Het oude Oostende en zijn driejarige Belegering". De prijs is 925 F. "De Plate" is er in gelukt een paar exemplaren voor haar ledente laten voorbehouden. Op voorwaarde dat U uw bestelling op ons secretariaat, Rode Kruisstraat, 4, Oostende laat kennen, kunnen wij U een gebruikelijke korting verlenen. Alleen de leden van "De Plate" kunnen hiervan genieten.

DE GEBROEDERS DEGRAVE.

"De Plate" ontving met dank voor haar museum vanwege Meester J. Degrave, een prachtige affiche van het stuk : "De gebroeders Degrave, beroemd drama in 6 bedrijven" van Cyriel Van Cauwenberghe, dat men in 1921 opvoerde. Dit zeldzaam stuk werd aan onder-voorzitter O. Vilain overgemaakt, daar deze een uitgebreid hoofdstuk over de gebroeders in zijn boek "Langs de Oostendse kateien" had gepubliceerd. Op het affiche ziet men de 6 taferelen afgebeeld met daartussen in medaillons Leonce en Eugène, moeder en dochter Degrave, alsook de kok Mirey.

G.V.

HERVE STALPAERT.

"De Plate" feliciteert de sympathieke Westvlaamse Volkskundige Hervé Stalpaert, die verschillende malen in ons midden kwam spreken en talrijke heemkundige publicaties op zijn naam heeft staan, met zijn aanstelling tot Nationaal Voorzitter van de Vereniging voor Volkskunde.

O.V.

HUWELIJK.

"De Plate" is verheugd het huwelijk te kunnen aankondigen van haar lid Filip Menu met Mejuffrouw Nadine Constandt. Hartelijkste felicitaties en vele "Oostendse Plaatjes".

NOG GELUKWENSEN.

In de maand maart herdacht de Gidsenbond te Brugge haar 50 jarig bestaan. Een groet en een wens van aan 't zeeetje aan deze bloeiende Brugse groeping.

OEF.

Het mag niet elke maand zo'n dik nummer worden, anders gaat "De Plate" failliet of moeten we het lidgeld opslaan. Daarom valt het volgende nummer maar rond half september in uw bus. Prettig zomerverlof wenst U de vijfhoekpige

Redactie

TEKSTOVERNAME ALTIJD TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE.

De laatste
uitgegeven boeken
zijn **ALTIJD**
te verkrijgen bij

INTERNATIONALE BOEKHANDEL

Adolf Buylstraat 33

8400 - Oostende Tel. 70.17.33

en in haar bijhuizen
